(Nro. 9.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 4. 13. Stycznia 1819.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Już z dawnieyszych doniesień wiadome Czytelnikom naszym o wielkomyślnem postanowieniu JW. Hrabiego Ossolińskiego C. K. rzeczywistego taynego Radcy i Prefekta C. K. Bibliioteki nadworney, aby założyć we Lwowie Bibliiotekę publiczną; wiadomo niemniey o szczególney łasce Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości że w dowód Swoiego naywyższego ukontentowania z powodu tak wielkomyślnego założenia, raczył wspomnionego JW. Hrabiego ozdobić krzyżem Kommandorskim Królewsko-Węgierskiego orderu S. Szczepana. — Teraz Dostrzegacz Austryiacki umieścił list JW. Gubernatora i Prezesa Stanów Galicyi i Lodomeryi, pisany do JW. Hrabiego Ossolińskiego pod dniem 21szym Listopada r. z. 1818, w osnowie następuiącey:

„JW. Panie! Z naywyższey woli J. C. K. Mości zgromadzone na dniu 27mym z. m. Stany Królestw Galicyi i Lodomeryi, dowiedziały się z rapportu złożonego Seymowi przez Wydział Stanowy i odczytanego na posiedzeniu Seymowem, że JWMCPan, powodowany czystem przywiązaniem do Swoiey Oyczyzny, postanowiłeś Bibliiotekę Swoią, utworzoną przez pracę i podięte znakomite koszta, oraz własnemi uczonemi dziełami zbogaconą, założyć w Stolicy tych Królestw, i otworzyć ią dla użytku publicznego, i że to Swoie postanowienie, do skutku przywiodłeś.“

„Instytut ten przez JWMCPana hoynie uposażony, zlewaiący na poźne wnuki dobrodzieystwa oswiaty, przyięły Stany z uczuciem, i iednomyślnie żądały, abym Mu w ich imieniu podziękował.“

„Mam sobie za zaszczyt, oświadczyć JWMCPanu te chęci Stanów i wyznać przytem, że przez założenie tego instytutu uwieńczyłeś JWMCPan świetne zasługi Swoie położone dla Oyczyzny, a rozciągaiące się na naypoźnieysze potomki.“

„Przyymiy JW. Hrabio zaręczenie wysokiego szacunku.“

„We Lwowie dnia 21. Listopada 1818.“
(Podpisano) „Franciszek Baron Hauer.“

Z Wiednia. — Dyrekcyia uprzywileiowanego Austryiackiego Banku narodowego wydała drukiem następuiące

Obwieszczenie:

Dyrekcyia uprzywileiowanego Austryiackiego Banku narodowego ma zaszczyt podać ninieyszem do publiczney wiadomości, iż za wszystkie akcyie, wydane na składki wniesione po dniu 31. Marca r. b. 1818, do których zatem dodano uwagę: że zupełna dywidenda przypadaiąca na nie, należy dopiero w roku 1819, — począwszy od dnia 4go Stycznia r. przyszłego, odebrana bydź może w Kassie akcyyney owa ilośc roczney zwyczayney dywidendy, rachuiąc po trzydzieści ZR. od każdey akcyi, która PP. Akcyionistom za pół roku, począwszy od d. 1. Lipca r. b. przypada, lub od dnia wniesienia poźnieyszey składki do d. 31. Grudnia r. b. w stosunku czasu należy

Przypadaiąca dla drugich akcyionistów zupełna dywidenda, wypłacona będzie bezpośrednio po nastąpić maiącem w tey mierze rozstrzygnieniu Wydziału bankowego, zwołanego na dzień 11. Stycznia 1819 Ponieważ nakoniec dla uniknienia wszelkich niedogodności i dla zupełnego ukończenia rachunków, zachodzi istotna potrzeba, aby PP. Akcyioniści poodbierali sobie wygotowane od Czerwca r. b. akcyie formalne, za powróceniem wydanych sobie przed owym czasem assygnacyy akcyynych, przeto wzywaią się oraz posiadacze assygnacyy akcyynych opatrzonych liczbami 399 a 400, 2029 a 2030, 2063 a 2066, 2105 a 2106, 2107 a 2110, 2551 a 2566, 3031 a 3032, 3245 a 3247, 3248, 4095 a 4098, 5067 a 5070 i 6995, aby za okazaniem i złożeniem onych w tuteyszey Kassie akcyyney, poodbierali sobie leżące tam iuż gotowe akcyie. Wzywaią się nakoniec i owi posiadacze akcyy, za które należy onym dawnieysza iuż a ieszcze nie podniesiona dotad dywidenda, aby

)(

takowe za złożeniem przepisanych kwitów, niezwłocznie odebrali.

W Wiedniu d. 18. Grudnia 1818.

(Następuią podpisy).

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytania.

Donosiliśmy iuż, że pogrzeb zmarłey Królowey Angielskiey odprawił się dnia 2go Grudnia. Zwłoki Jey złożono w kaplicy Windsorskiey, mieyscu spoczynku Królów Angielskich. Podczas przeprowadzania ciała z zamku Kew, 16,000 gwardyi stało pod bronią; w Dowerze i we wszystkich portach Angielskich, a przez cały ten dzień co minuta strzelano z działa. Przeszło 8000 powozów znaydowało się w Windsorze, a mnóstwo ludzi było tak wielkie, że na całym gościńcu od Kew aż do Hounstów ledwie ruszyć się można było. Właściwy orszak pogrzebowy nastąpił tymczasem dopiero w samym Windsorze, dokąd ci tylko dostali się, którzy iechali powozami; lecz i tam musiano poczynić rozporządzenia, aby w kaplicy nie było natłoku. Xiąże Rejent odprowadzał zwłoki Swey Matki aż do grobu, a poważna i godna Jego postawa pomnażała rozczulenie się powszechne. W Londynie panowała cisza, iak podczas Niedzieli; w nayceinieyszych kościołach Biskupskich odprawiały się żałobne nabożeństwa; kościoły zaś wszystkich Dyssydentów tudzież sklepy kupieckie i wszystkie mieysca publiczne były pozamykane. — Głoszono, że zginąć miały dyiamenty Królowey, lecz znalazły się, równie iak i testament, według którego te dyiamenty, szacowane na miliion funt. szterl. (około 10 miliionów ZR.) podzielone bydź maią między Królewny. W gotowiźnie nie pozostało nad 4000 funt. szterl., względem których zmarła Królowa rozporządzenie zostawiła. Jey garderoba, która ma bydź iedną z naybogatszych w Europie, dostanie się niezamężnym ieszcze Xiężniczkom Jey Corkom. Wykonawcami ostatniey Swey woli miała Królowa mianować Lorda Ardena i Jenerała Taylora. Przed ogłoszeniem testamentu musi prywatna Jey własność bydź oszacowaną, co iuż zaczęto w Windsorze.— Żałoba Dworska po Królowey skrocona iest na połowę wyznaczonego czasu sześćmiesięcznego, a zatem skończy się z dniem 14stym Lutego; żałobę zaś kraiową ograniczono na 6 tygodni od dnia śmierci, a zatem tylko do dnia 29go Grudnia. Skrocenie to nastąpiło na przedstawienie kupców i rękodzielników, aby przez długą żałobę na odbycie swoim nie tracili. — Gazeta Dworska Londyńska pomieszczała adressy ubolewania nad stratą Królowey, które z rożnych stron odbierał Xiąże Rejent; przy układaniu niektórych z tych adressów byli tacy, którzy sprzeciwiali się użyciu wyrazu: „powszechne podziwienie,“ i swoiem opieraniem się przemogli. — Xiąże Rejent, który był zasłabł, przyszedł iuż znacznie do zdrowia i udał się do Brightonu. — Jeszcze przez spory czas po śmierci Królowey stało na afiszach teatru Drurylańskiego: „*Vivant Rex et Regina.*“ — Składka na pomnik dla zmarłey Xiężniczki Karoliny wynosi iuż 20,000 gwineów, luboć nikt więcey nad iedną gwineę przyczyniać się nie mógł, tymczasem nie zgodzono się ieszcze na to, z czego ten pomnik składać się będzie. — Po śmierci Królowey i Xiężniczki Karoliny, Xiężna York (Siostra Króla Pruskiego) naypierwszą w Anglii iest Damą; u Niey więc odtąd odprawiać się będą wszystkie Zgromadzenia Dworskie. Mówią, że Xiąże Rejent wyznaczył dla Niey dotychczesną rezydencyią Królowey w Buckingham-House, i że ią na nowo urządzić rozkazał.

Obecnie iest w Anglii tylko 10,192 kościołów i 1551 kaplic, na 9,940,339 dusz ludności; przed reformowaniem przy daleko mnieyszey ludności, było 45,009 kościołów i 55,000 kaplic. — Na przyszłem posiedzeniu Parlamentowem ma sprawa Katolików Irlandzkich wytoczyć się bardzo korzystnie. — Arcy-Xiąże Maxymiliian Austryiacko Esteński przybył dnia 18go Grudnia do Glasgowa; dnia 12go udał się ztamtąd do Ayr, z kąd puścił się wodą do Irlandyi, a dnia 29go stanął w Dublinie, gdzie w drugą Niedzielę Adwentu, będąc na nabożeństwie w Kościele katolickim, od Prymasa Irlandyi Biskupa Dublińskiego w processyi przyiętym został. — Znaczna liczba wyborców Westminsterskich proponowała P. Maxwelowi, aby wystąpił iako Kandydat na mieysce P. Romilly. P. Maxwell oświadczył, że zezwala na ich żądanie pod warunkiem, aby go wspierali iak naymocniey wszyscy przyiaciele zasad konstytucyynych, ponieważ ón dla skutków ostatniey walki, ieszcze nie czuie się w stanie popierać przyszły wybor, ani pieniędzmi ani osobiście. Przyiaciele P. Franciszka Burdetta uchwalili popierać P. Jana Hobhouse, gorliwego stronnika Napoleona, a Sir Francis Burdett ofiarował tym celem 1000 funt. szterl. na piiatyki i wrzaski. Obok tych kandydatów ma wystąpić ieszcze i trzeci, który obudwom niebezpiecznym bydź może; iest to P. Whitbread, syn zmarłego mowcy Parlamentowego, i tak iak P. Romilly, umiarkowany demokrata. P. Hunt i iego stronnicy myślą tym razem

uchylić się od wyborów. — Posiadacze dóbr i dzierżawcy odprawiaią ciągle Zgromadzenia, chcąc wyrobić podwyższenie ceny zboża. Mieszkańcy miast fabrycznych, zgromadzaią się podobnież, aby ułożyć podanie przeciwko żądaniu tamtych. — Dnia 13go Grudnia zszedł ze świata po długiey chorobie Lord Ellenborough Naczelnik Sądu Królewskiego, zostawiwszy wdowę i siedmioro dzieci. Tytuł iego spada na syna naystarszego Edwarda Law, Członka ostatniego Parlamentu. — Na okrętowych warsztatach Angielskich iest w robocie 24 okrętów liniiowych, 4 fregat i ieden kuter; iest to wzmocnienie bardzo potrzebne dla marynarki Angielskiey, w którey od niedawnego czasu mnostwo okrętów popsuło się. — Rury, których używaią do oświecenia gazem miasta Londynu, złożone w iedną liniię, wynosiłyby 65 mil Angielskich długości. — W Sheffield, Kaznodzieia Best unosił się publicznie przeciwko teatrom; teraz Dyrektor teatru tamecznego zapozwał go o wynagrodzenie szkody.— Przecież raz w Anglii wykonano prawo przeciwko samobóystwu. Margrabie Castro, zbiegły Officer Hiszpański, żyiąc w naywiększym niedostatku, zastrzelił się z rozpaczy. Sąd zmarłych (*Jury*) uznał go za samobóycę i według praw Angielskich rozkazał zwłoki iego wywlec przez oprawców i zakopać przy gościńcu publicznym. To spełniono dnia 5go Grudnia po godzinie 11stey w nocy, wpośród natłoku widzów, którzy swą niechęć i przyganę głośno okazywali. Uderza to tem bardziey, że właśnie na cudzoziemcu spełniono surowe to prawo, gdy względem tak częstych samobóystw popełnianych przez rodaków, wyrok Sędziego zmarłych (*Coroner*) zazwyczay tak wypada, że samobóystwo w napadzie szału popełnionem zostało; poczem zwyczayny pogrzeb następuie. — Według zapewnienia P. Favella odkryto w roku 1814: 10,452— w r. 1815: 14,085 — w r. 1816: 21,680 — a w r. 1817: 28,421 fałszywych not Banku Londyńskiego.

Francyia.

Dnia 14. Grudnia Izba Parów mianowała Sekretarzami swoimi: Xięcia Doudeauville, Margrabiow Pastoreta i Verraka, tudzież Marszałka Wiktora. Daley mianowano iedną Kommissyię do ułożenia aderessu odpowiedniego na mowę Królewską, drugą do roztrząśnienia względem przyięcia P. Lecouteulx de Canteleu iako nowego Para. Potem podzieliła się Izba na 6 Biór przygotowuiących roztrząsania proiektów do prawa, których Prezesami wybrano: Margrabiego Barbé-Marbois, Xięcia Avaray; Marszałka Viomesnil, Xięcia de la Vauguyon, Hrabiego Duperré i Xięcia d'Uzes. Nareszcie mianowano i Wydział do rostrząsania prosb. — Tegoż samego dnia Izba Deputowanych pod Prezydencyią honorowego Prezesa P. Angles, mianowała Prezyduiących dziewięciu Biór swoich. Członkowie Izby pozaymowali prawie też same siedzenia, iak i zeszłego roku, wszelako kilku Deputowanych, którzy siadywali dawniey we środku, uważano teraz siedzących po lewym boku. P. Lafayette usiadł na końcu iedney ławki po lewey, obok PP. Argensona i Delesserta. — Na posiedzeniu dnia 15go, Izba Deputowanych przystąpiła do wyboru pięciu Kandydatów na Prezesa; a wybory tę zaięły i posiedzenie w dniu następuiącym. Dnia 17go obrała taż Izba swoimi Wice Prezesami: PP. de Courvoisiera, Hrabiego Beugnota, Barona Blanquarta de Bailleul i Bequeya; a dnia 18go Sekretarzami; PP. de St. Aulaire, Boina, Paillota de Loynes i Jenerała Augiera. W tym samym dniu Prezes honorowy odczytał własnoręczny list Królewski, w którym Jego K. Mość uwiadomił Ministra spraw wewnętrznych, że z pięciu Kandydatów mianował P. Raveza Prezesem Izby Deputowanych. Nowy Prezes miał mowę, którą oklaskiem przyięto i wydrukować kazano; potem zaś Izba będąc iuż całkiem urządzoną, w dniu 19stym mianowała Kommissyię do ułożenia adressu dziękczynnego do Króla, tudzież Kommissyię rachunkową i Kommissyię prośb. — Uważano, że Xiężna Angouleme także i teraz nie znaydowała się podczas zagaienia Parlamentu. — W dniu tego zagaienia, gdy Król przez Deputowanych odprawadzanym był do karety, obrócił się do nich i rzekł: „Mości Panowie, zrozumieliście całkiem serce Moie, a ia iestem pewnym, że zrozumiałem także i Wasze.“ — Nic rozstrzygniono ieszcze, czyli zwołane będą na nowo Zgromadzenia wyborowe w Departamentach, którym braknie Deputowanych; gdyby to nastąpiło, P. Benjamin Constant miałby wielką nadzieię zostania wybranym w Departamencie Finisterre. —

Dnia 18. Listopada rosprawiano w Sądzie kassacyynym nad pytaniami: 1.) Czyli były Jezuita, który bez zezwolenia Rządu Francuzkiego sprawował urząd Kapłana w Polsce, ieszcze iako Francuz uważanym bydź może? 2.) Czyli takowy Jezuita mógł czynić ważne rozporządzenie ostatniey woli względem maiątku pozostałego we Francyi? 3.) Czyli w skutku zniesienia Zakonu Jezuitów, byli Członkowie iego którzy opuścili Francyię, nie

maią bydź uważani iako wygnańcy? Sąd Królewski w Nizmes, przed którym ta rzecz iuż dawniey wytoczona była, odpowiedział na pierwsze dwa zapytania, przyznaiąc, na trzecie zaś, zaprzeczaiąc, a Sąd kassacyyny potwierdził ten, wyrok. — W dniu 2-gim Sąd kassacyyny uchylił wyrok Sądu Policyi poprawczey w Gap, mocą którego ieden mieszkaniec Protestancki w Lourmarin skazany był na zapłacenie 50 franków kary pieniężney za to, że przeciwko rozporządzeniu Burmistrza w Swięto Bożego Ciała, domu swoiego nie obwiesił zewnątrz kobiercami. — W dniu 8mym Grudnia Królewski Sąd Paryzki potwierdził wyrok Sądu Policyi poprawczey, skazuiący księgarza Lhuilliera, iako nakładcę pisma: „Człowiek siwy“ (*Homme gris*), na iednoroczne więzienie i na zapłacenie 5000 franków kary pieniężney. — Tenże sam Sąd w dniu 14. Grudnia, uznał PP. Chewaliera i Raynauda, wydawców pisma: „Biblioteka historyczna“ (*Bibliothèque historique*) winnymi wydawania pism buntowniczych, i skazał obu na 6 miesięczne więzienie i zapłacenie 2000 franków kary pieniężney. Obu tych wydawców aresztowano i zaprowadzono do więzienia Parlamentowego; wszelako nie z mocy dopiero rzeczonego wyroku ale z powodu nowey sprawy wytoczoney przeciw nim przez Adwokata Królewskiego. — W tymże samym dniu Sąd Policyi poprawczey skazał pewnego Garry na 6 miesięczne więzienie i 50 franków kary pieniężney, za buntownicze okrzyki podczas ostatnich zaciągów do woyska. — Policyia zagrabiła pismo pod tytułem: „Pragnienia Ludu“ (*Les voeux du peuple*), przypisane Izbie Deputowanych z roku 1818, przez wydawcę pisma: „Wołania Ludów“ (*Cri des peuples*). — Między Członków Izby rozdano pismo P. Duvergiera de Hauranne, Deputowanego z Departamentu Sekwany niższey, pod tytułem: „Uwagi nad urządzeniem municypalnem, tudzież nad obradami powszechnemi Departamentów i Obwodów.“ — P. Pradt wydał swoie iuż dawno zapowiedziane dzieło o Konkordatach„ a to w trzech grubych tomach in octavo i w dosyć drogiey cenie. Niezmordowany ten autor zapowiedział iuż znowu nowe działo pod tytułem: „Europa po Kongressie Akwizgranskim“ (*L'Europe après le congres d'Aix-la-Chapelle*). Ma to bydź dalszy ciąg iego dzieła o Kongressie Wiedeńskim. — W Calais wydaią Anglicy nowy dziennik pod tytułem: *The-Pas-de-Calais or the British Continental Mercury.*“ Wydawcy przyrzekaią uprzedzać często swoiemi wiadomościami, dzienniki Londyńskie, luboć ich dziennik tylko raz w tydzień wychodzi. — Dziennik Burmistrzów, (*Journal des Maires*) umieścił poniższy Artykuł względem taxy chleba: „Po obfitych żniwach z roku 1818 powinien Rząd czuwać nad cenami chleba. Ceny zboża są miarą cen chleba. Cena i waga chleba nie powinny bydź zostawione dowolności piekarzów. Nie w latach nieurodzaiu, gdzie dozor policyyny więcey lękliwości niż zaspokoienia sprawuie, lecz w latach dostatku, iest dozor ten prawdziwie zaspokaiaiącym, dobroczynnym i potrzebnieyszym, niż kiedy indziey. — Na bulewardach Paryzkich pokazuią kota, który w naylepszey zgodzie z kilkoma szczurami przesiaduie w klatce. Dziennik Paryzki proponuie, aby człowiekowi pokazuiącemu te zwierzęta poruczyć na wychowanie wydawców pism *Konserwatora* i *Minerwy Francuzkiey*, żyiących z sobą w ustawiczney woynie. — Inny dziennik wzywa muzyków Francuzkich, aby przez patryiotyzm dawali żołnierzom Szwaycarskim serenady, złożone z samych beków krowich; przez co wzudziwszy w sobie tęsknotę za domem, dobrowolnie ustąpiliby z Francyi. — Między lekarzami w Tournai wszczęła się mocna woyna o definicyię pewney choroby. Jeden z dzienników czyni tę uwagę, że woynie tey chorzy winni są zawieszenie broni.

Turcyia.

Xiądz Forbin Janson powrócił z Jerozolimy i Konstantynopola do Paryża, wyrobiwszy to, że Katolikom Grób S. powrócono. Gazety Paryzkie nie mogą dosyć wysławić się Baszy Egiptskiego, że nie tylko na morzu ale i na lądzie popiera handel przez bezpieczeństwo, które daie podróżnym i karawanom; że wznosi rolnictwo i fabryki, szczególniey ostatnie przez Francuzów; że upiększa Kair i Alexandryię, i że doskonali marynarkę swoię przez handel, który prowadzi sam z Tryiestem, Włochami, Francyią, Hiszpaniią, a nawet aż po za cieśninę morską Gibraltarską. — Według doniesień datowanych z Kairu pod dniem 16. Października pokusili się Wehabici po zdobyciu ich stolicy uderzyć ieszcze raz na Ibrahima Baszę, syna Wielkorządcy Egiptu; lecz zostali na nowo pobici, i sam ich Naczelnik Abdallah z żonami i dziećmi swoiemi dostał się w niewolę. To zwycięztwo miało położyć koniec całemu buntowi. Abdallah ma bydź zaprowadzony do Kairu a ztamtąd do Konstantynopola; W. Sułtan kazał z budować umyślny woz, na którym Abdallaha z rodziną po ulicach obwozić i publicznie pokazywać maią. Jaki go potem los czeka, można się domyśleć.